

[Bertel Dahlgaard.]

saa klart frem i disse Love, som den burde, paa Grund af Nødvendigheden af at opnaa Enighed med Justitsministeren dengang; men med den Diskussion, der har været ført, som Baggrund forekommer det mig, at det er saa meget mere nødvendigt, at Forudsætningerne for denne Lovgivning her ligger helt klart.

Udgangspunktet for denne Lovgivning er, at det ikke i sig selv er krænkende at have taget Arbejde for Tyskerne. Vi maa erkende, at største Delen af det danske Folk var tvunget til, direkte eller indirekte, i større eller mindre Grad at arbejde for dem. Men blandt dem, der direkte arbejdede for Tyskerne, var der en Gruppe, hvis Adfærd i enhver Henseende var foragtelig; det var dem, der gik bag om de danske Myndigheders Ryg; det var dem, der søgte Tyskerne for at opnaa størst mulig Vinding o. s. v. Denne Gruppe straffes i Henhold til Straffelovstillæggene, og de paagældendes Gevinster konfiskeres. Saa er der en anden Gruppe, hvis Adfærd ikke giver Grundlag for Straf, men hvis Arbejde var af saa omfattende Karakter, at det har foranlediget Oprettelse af nye Virksomheder eller Omdannelse af Virksomhederne eller store eller væsentlige Udvidelser af Driftsanlæggene. Deres Virksomhed har ofte haft Karakteren af en meget stor Imødekommenhed over for Besættelsesmagten, som i hvert Fald i mange Tilfælde maaske ikke havde været nødvendig. Denne Gruppe behandles efter det her foreliggende Forslag om Tilbagebetaling af Fortjeneste ved Erhvervsvirksomhed i tysk Interesse. I visse Tilfælde maa de paagældende afgive hele deres Nettofortjeneste, i andre Tilfælde en meget betydelig Del deraf.

Endelig er der en tredje Gruppe, hvis Virksomhed har været af mere begrænset Karakter, i betydelig Grad er udført under Samarbejde med de danske Myndigheder, og som, saaledes som Forholdene var, faktisk var nødt til at udføre Arbejdet. Denne sidste Gruppe kommer ind under det foreliggende Forslag om Avancebegrænsning o. s. v. Naar der sker en Avancebegrænsning her, er det ikke, fordi der i Almindelighed foreligger noget odiøst for de paagældende Virksomheder, men det skyldes, at de paagældende i mangfoldige Tilfælde utvivlsomt har haft en større Fortjeneste, end de uden dette Arbejde for Besættelsesmagten vilde have haft, og da Arbejdet er finansieret af Nationalbanken og dermed af hele det øvrige Samfund, maa det være ret og rimeligt, at den Del af Fortjenesten, som

ligger ud over en vis Minimumsfortjeneste, tilbagebetales. Man kan derfor sige, at denne sidste Lov i betydeligt Omfang faar Karakteren af en Skattelov.

Jeg har den Opfattelse, at de Retningslinier, jeg her har nævnt, er de Retningslinier, Rigsdagen handler efter ved Behandlingen af disse Spørgsmaal. Disse Betragtninger finder jeg personlig principielt rigtige, og jeg vil gerne bede den højtærede Minister udtale, om han ikke er i Overensstemmelse med disse Synspunkter for Behandlingen af alle disse Spørgsmaal, vi her har staaet overfor.

Det er altsaa ikke de principielle Betæneligheder, jeg ved Behandlingen af disse Lovforslag særlig hæfter mig ved. Nej, mine Betæneligheder refererer sig til, om det nu er lykkedes ved Udarbejdelsen af disse Forslag at drage den rette Grænse mellem de to Love, og om den Afgrænsning, der her er sket, er rigtig, og endelig, om Grænsen er tilstrækkelig klar. Hvor er f. Eks. Afgrænsningen i Lovforslaget af det Udtryk, der er saa afgørende, Udtrykket, om Virksomheden er blevet omdannet eller har foretaget væsentlige Udvidelser af Driftsanlæg, af Driftsmateriel? Hvor er Afgrænsningen af dette for mange Virksomheder aldeles afgørende, fordi det er afgørende for, om Virksomheden falder ind under den strengere eller den lempeligere Lovgivning. Dette maa drøftes med Ministeren i et Udvalg, saa vi faar Lejlighed til at fjerne de Tvivl, der her foreligger.

Mit almindelige Indtryk er, at paa visse Punkter er disse Lovforslag for lempelige, medens der paa andre Punkter synes at være Mulighed for Vilkaarlighed. De Minimumsgrænser, der er sat ved en Omsætning af henholdsvis 10 000 og 50 000 Kr., som fritager for Tilbagebetaling, vil virke højt vilkaarligt. Den, der har haft en Omsætning af 49 000 Kr. er fri, den, der har haft en Omsætning paa 51 000 Kr., rammes i fuldt Omfang. Der maa kunne findes en Form for Graduering her. Det kan ogsaa i høj Grad drages i Tvivl, om det er rigtigt, at der i Forslaget om Avancebegrænsning ikke er nogen som helst Graduering af Tilbagebetalingen, efter som Omsætningen eller Omsætningens Stigning er større eller mindre. Det, jeg her nævner, maa grundigt overvejes og klarlægges i et kommende Udvalg. Jeg tror, at det for Haandværkerstanden vil være i høj Grad berettiget, om Tilbagebetalingen her blev mindre for dem, der har haft mindre Omsætning, og større for dem, der har haft den virkelig store Omsætning, de virkelig store Fortjenester.